

[Hans Schmidt.]

forbindelse med København-Bonn-erklæringerne har det tyske mindretal fået retten tilbage til at oprette eksamensklasser.

Det glæder mig at kunne konstatere disse bidrag til en normalisering af forholdene. I denne forbindelse må jeg dog også nævne, at vi nu har store bekymringer og vanskeligheder med at skaffe rum til klasserne og til en del af vore skoler i øvrigt. For nogle år siden kunne vi bygge uden særlig tilladelse, men da manglede vi penge; nu har vi endelig pengene, men nu får vi kun sparsomt lov til at bygge, og vore tanker henhædes da atter og atter på alle de bygninger, vi før var i besiddelse af, og som vi mistede ved konfiskation af dem, som Wohlfahrts- und Schulverein formelt stod som ejer af, men som vi var brugere af til kulturelle formål. Her synes vi der er noget, som endnu kunne udlignes.

I øvrigt blev jeg af de højtærede statsministre og med det høje tings stiltiende samtykke henvist til forhandlinger og samtaler med fagministre og embedsmænd for at nå frem til en tålelig ordning ved en enkeltvis behandling af forskellige andre forhold, der er opstået som følge af efterkrigslovene. Det drejer sig her ikke om problemer, der udelukkende vedkommer mine vælgere, men som grundet på forholdene i grænselandet har ramt mindretallet særlig hårdt, så det måtte være en opgave for mig at søge spørgsmålene løst.

Således har tilbagetalingskravene mod vore frontfrivillige krævet et stort og majsommeligt arbejde, og af vore akter fremgår det, at kravene, som tilsammen oprindelig var på over 1 mill. kr., nu er nedskrevet med ca. 400 000 kr. til ca. 600 000 kr., som enten er betalt under store vanskeligheder, eller som endnu må afdrages.

Dernæst har der været konfiskationer af privat ejendom at behandle, og de har ramt mange folk, som fra gammel tid har nær tilknytning til landsdelen, og for hvilke „Frigården“ i Kollund blev et sørgeligt symbol. Forskellige andre forhold som opholds- og arbejdstilladelser, Angestelltenversicherung, Selbsthilfe og flere andre af mindre omfang har lagt stort beslag på min tid og arbejdskraft. Da det ikke viste sig gørligt at revidere lovene, forblev der kun den mulighed ud fra et menneskeligt synspunkt at opnå

flest mulige lettelser for den enkelte, så vidt lovene og den indførte praksis, som embedsmændene jo er bundet til, levede plads herfor.

Der er dog særlig ét forhold, jeg står uforstående over for, og det er ordningen af pensionsforholdene. Efter flere tilløb er behandlingen af dette spørgsmål gået i stå for omkring et års tid siden. Således fik et forslag til en generel ordning en velvillig modtagelse ved første behandling i dette høje ting i året 1952, men blev så ikke ført videre frem. Og i forrige folketingsår blev en ordning påbegyndt ad administrativ vej og ved bevillinger i finansudvalget. Efter at nogle få bevillinger var gennemført, hørte imidlertid også dette op, og det synes mig ikke rimeligt; men jeg sætter nu min lid til tiden umiddelbart efter valget.

Jeg skal så forlade dette kapitel, som jeg håber snart kan finde sin endelige afslutning, med en henvisning til, at jeg, sådan som vilkårene har været, har haft mit arbejde uge for uge og år for år med at overvinde følgerne af efterkrigslovene, og ind imellem foretog jeg — og foretager jeg endnu — mine triste besøg derude i fængslet i Vridsløselille. Jeg håber snart at kunne finde vej til frihed også for dem.

Jeg har således ikke, som jeg regnede med, fundet den fornødne tid til at tage del i det almindelige lovgivningsarbejde i den ønskede udstrækning ud over en løbende orientering under forhandlingerne her i tinget. Det er dog naturligt, at slesvigsk parti i fremtiden tager del deri; de almindelige love danner selvfølgelig grundlaget også for vor eksistens som danske statsborgere, og vor stillingtagen vil være præget af de særlige forhold, grænselandet som sådant frembyder.

Vi går åbenbart en tid i møde, hvor flere væsentlige og grundlæggende forhold vil gøre sig gældende. Der er først og fremmest den akutte krise, landets økonomi står i, og inden længe vil vi være nødt til at træffe vort valg med hensyn til de store økonomiske sammenslutninger, der ligesom det militære spørgsmål vil kunne bane vejen for en bedre forståelse mellem folkene.

Derudover ser jeg på lang sigt et alvorligt problem melde sig, som jeg vil kalde de vestlige staters vej ind i almagtsstaten, den totale stat. Hvad det sidste angår, er